

Brüsszel, 2026. július 3.
(OR. en)

11116/26

ECOFIN 906
UEM 310
SOC 435
EMPL 237
COMPET 850
ENV 826
EDUC 292
ENER 448
JAI 886
GENDER 123
JEUN 166
SAN 524
ECB
EIB

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Dánia gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2026) 204 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott, és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által véglegesített szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Dánia gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) A Bizottság 2025. november 25-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Dániát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást², 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.
- (3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléréként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

² HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

- (4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)³ végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Dániára vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Dánia által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Dánia általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Dánia előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Dánia milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Dánia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét⁴. A terv a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és költségvetési korlátot állapít meg a nettó kiadások négy évre szóló maximális növekedési rátája formájában. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 5,0 %, 2026-ban 5,7 %, 2027-ben 3,8 %, 2028-ban pedig 2,9 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő maximális kumulatív növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 12,6 %, 2026-ban 18,9 %, 2027-ben 23,5 %, 2028-ban pedig 27,1 %.
- (7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében⁵, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Dánia kérése nyomán a Tanács 2025. július 8-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Dánia számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól⁶. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Dánia számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

⁴ A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Dánia nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/654, 2025.2.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁵ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

⁶ A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Dánia számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3963, 2025.8.20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

- (8) Dánia 2026. április 30-án benyújtotta a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartása terén elért eredményekről szóló 2026. évi éves jelentését⁷.
- (9) A reál-GDP 2025-ben 2,9 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 1,8 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 1,9 %-kal, 2027-ben pedig 1,8 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 1,8 %, 2027-ben pedig 1,9 % lesz.
- (10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján⁸ Dánia GDP-arányos államháztartási többlete a 2024. évi 4,5 %-ról 2025-ben 2,9 %-ra csökkent. A többlet 2025. évi csökkenése főként a védelmi kiadások növekedését tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 0,9 %-ának, 2027-re pedig a GDP 0,5 %-ának megfelelő költségvetési többletet valószínűsít. A 2026. évi többlet csökkenése főként a kiadások – különösen a védelmi kiadások – növekedésére, valamint egyes bevételi intézkedésekre vezethető vissza.
- (11) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján⁹ Dánia GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 30,5 %-ról 2025 végére 27,9 %-ra csökkent. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 27,0 %-ra csökken, 2027 végére pedig 26,2 %-ra csökken tovább.

⁷ Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

⁸ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

⁹ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

- (12) Az Eurostat adatai alapján¹⁰ Dánia védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 2,2 %-át tették ki, ami a 2021-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 1,0 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 2,6 %-át teszik ki, ami 2021-hez képest GDP-arányosan 1,4 százalékpontos növekedésnek felel meg¹¹.
- (13) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Dánia nem fogadott el új költségvetés-politikai intézkedéseket a magas energiaárak háztartásokra és vállalatokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében¹².
- (14) A Bizottság számításai alapján Dániában a nettó kiadások 2025-ben 7,3 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig kumulatíván 10,9 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,0 %-os eltérést eredményezve. A 2024. és a 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad¹³.

¹⁰ Eurostat, *government expenditure by classification of functions of government (COFOG)* (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

¹¹ A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

¹² Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

¹³ Mivel Dánia a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján rugalmasságban részesül, a megfelelés értékelése ez utóbbi összehasonlításra összpontosít.

- (15) A Bizottság számításai alapján Dániában a nettó kiadások 2026-ban 6,7 %-kal, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatíván 18,3 %-kal nőnek. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 0,4 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad¹⁴.
- (16) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.
- (17) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok dániai végrehajtása mind a projektek kiválasztása, mind a kifizetések tekintetében az uniós átlagnál jobb ütemben halad. Fontos megőrizni a jelenlegi lendületet, ugyanakkor maximalizálni kell a beruházások gyakorlati hatását. Dánia a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Dánia által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben¹⁵ meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

¹⁴ Mivel Dánia a nemzeti mentesítési rendelkezés alapján rugalmasságban részesül, a megfelelés értékelése ez utóbbi összehasonlításra összpontosít.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

- (18) Dánia számos kihívással néz szembe az innováció és a termelékenység, az energetikai átállás, a fenntartható mezőgazdaság, a körforgásos gazdaság és a hulladékgazdálkodás, valamint a készségek és a lakhatás terén.
- (19) A termelékenység növekedése továbbra is néhány nagyvállalatra koncentrálódik, míg a kis- és középvállalkozások (kkv-k) továbbra is akadályokkal szembesülnek az innováció és az új technológiák bevezetése terén, különösen a fővárosi régió kívüli régiókban, ami rávilágít arra, hogy az innováció csak korlátozott mértékben terjed a kkv-k körében. Dánia előrelépést tett az innováció előmozdítása terén a többéves kutatás- és innovációfinanszírozásról, valamint az egyetemek és a vállalkozások közötti tudás- és technológiatranszfer megerősítéséről szóló politikai megállapodásokkal. Bár a közelmúltbeli szakpolitikai intézkedések pozitívak, nem kezelik teljes mértékben az innovációs rendszer konkrét gyengeségeit. A célzottabb és észszerűsített innovációtámogató eszközökhöz való hozzáférés megerősítése, a széttagoltság és az adminisztratív terhek csökkentése, a kutatóintézetek és a vállalkozások közötti tudásterjesztés javítása, valamint a nemzeti innovációs közbeszerzési keret javítása segítené a kkv-kat abban, hogy integrálják az élvonalbeli megoldásokat, és aktívabban részt vegyenek a kutatási és innovációs ökoszisztémákban.
- (20) A növekedéshez szükséges finanszírozáshoz való hozzáférés döntő fontosságú az innovatív vállalkozások növekedésének támogatása, valamint a termelékenységhez és a gazdasági dinamizmushoz való hozzájárulásuk előmozdítása szempontjából. A jelentős részvénytőkepiac ellenére az első nyilvános részvénykibocsátások száma alacsony, és a piacot néhány nagyvállalat uralja. Ugyanakkor a kockázati tőke-tevékenység az elmúlt években nagyjából stabil maradt, míg egyes dán vállalatok a növekedéshez szükséges tőke megszerzése érdekében a nagyobb – mélyebb tőkeállománnyal és a léptékváltást jobban segítő keretekkel rendelkező – nemzetközi piacok felé fordultak. Ezek azt jelzik, hogy Dániában van tér a növekedési szakaszban lévő saját tőke továbbfejlesztésére és az első nyilvános részvénykibocsátások feltételeinek javítására annak érdekében, hogy tőkét lehessen biztosítani a helyi dinamikus vállalkozások terjeszkedéséhez, nemzetközivé válásához és innovációjához. A háztartási és intézményi megtakarítások tőkebefektetésekbe történő nagyobb mértékű mozgósítása – többek között a dán befektetési és megtakarítási számlákkal kapcsolatos hiányosságok kezelése révén – hozzájárulna a belföldi tőkepiacok további elmélyítéséhez és a hosszú távú finanszírozás kínálatának növeléséhez.

- (21) 2025-ben Dánia nettó villamosenergia-termelésének 92,4 %-a megújuló energiaforrásokból származott, ami abban az évben az EU-ban a legmagasabb, Dánia történelmében pedig a legmagasabb arány volt. Miután a tengeri szélenergia fejlesztésére irányuló tervében visszaesés volt tapasztalható, 2025 végén új pályázatokat hirdettek meg a tengeri szélerőműparkokra vonatkozóan, amelyek kétirányú különbözeti szerződésen alapuló modell keretében állami támogatást nyújtanak a potenciális fejlesztőknek. Dánia igénybe vette a tisztaipar-megállapodás állami támogatási keretét (CISAF). 2025-ben további intézkedéseket fogadtak el vagy jelentettek be hitelt érdemlően a saját termelésű megújuló energia elterjedésének felgyorsítása érdekében, többek között a nemzeti energiaválság-csoport (NEKST) ajánlásaira válaszol.
- (22) A megújuló energiaforrások magas aránya Dánia villamosenergia-termelési szerkezetében azt jelenti, hogy az ágazatok közötti további villamosítás erőteljes dekarbonizációs és az energia megfizethetőségét elősegítő eszköz lehet, különösen a fosszilis tüzelőanyagok ingadozó piacaival összefüggésben. Jelentős lépésre került sor 2026. január 1-jén, amikor a háztartások villamosenergia-adóját a kilowattóránkénti 72,7 óréről mindössze 0,8 órára csökkentették. Ez az energia megfizethetősége szempontjából is üdvözlendő fejlemény, tekintettel arra, hogy a dán háztartások villamosenergia-számlája 2025-ben az egyik legmagasabb volt az EU-ban, főként az adózás miatt. A háztartások villamosenergia-adójának csökkentése azonban csak átmeneti (két évre szól). Az ipari fogyasztók számára a villamosenergia-adók már most is nagyrészt visszaigényelhetők. A benne rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében Dánia számára előnyös lenne a további villamosítás előmozdítása, többek között egy olyan átfogó villamosítási stratégia elfogadása révén, amely strukturálisabb intézkedéseket és időhöz kötött ágazati célokat határoz meg.

- (23) Az elmúlt években a villamosenergia-hálózatba történő jelentős beruházások ellenére Dánia hálózati kapacitása kimerült az új összeköttetések iránti példátlan kereslet miatt, különösen az adatközpontok, a Power-to-X-technológiai projektek és az akkumulátoros energiatároló rendszerek részéről. Ez arra kényszerítette a nemzeti villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetőt, hogy ideiglenesen (június 3-ig) felfüggeszse az új hálózati csatlakozási megállapodások megkötését, és meghosszabbítsa az átvilágítási és érettségi szakaszban lévő projektek feldolgozási idejét. Bár néhány intézkedést végrehajtottak vagy hitelt érdemlően bejelentettek e helyzet kezelése és a hálózatbővítés felgyorsítása érdekében, a hálózati kapacitás középtávon valószínűleg továbbra is szűkös marad. Ezzel összefüggésben Dánia felléphetne annak érdekében, hogy csökkentse az illetékes ügynökségek által kiadott környezetvédelmi jóváhagyások átlagos feldolgozási idejét, többek között megfelelő személyzeti létszám biztosítása révén. Dánia mérlegelhetne olyan intézkedéseket is, amelyek tovább javítják a hálózati sorok kezelését és a hálózat rugalmasságát a meglévő hálózati infrastruktúra használatának optimalizálása érdekében. Emellett Dánia villamosenergia-fogyasztói továbbra is ki vannak téve az ingadozó áraknak, amelyek az alacsony megújulóenergia-termelés időszakában meredeken emelkednek, amikor a fosszilis tüzelőanyagok költséges előállítása nagyobb valószínűséggel határoz meg marginális árakat, ami rávilágít arra, hogy továbbra is fontosak a nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások, például az energiatárolási és a keresletoldali válaszeszközök a kereslet és a kínálat valamennyi releváns időtávon belüli kiegyensúlyozása és a rendszer általános rugalmasságának javítása érdekében.

- (24) A mezőgazdasági ágazat Dánia üvegházhatásúgáz-kibocsátásának fő forrása, amely a közös kötelezettségvállalási rendelet¹⁶ hatálya alá tartozik. Az intenzív mezőgazdasági gyakorlatok túlzott tápanyag-kimosódást és -elfolyást is okoznak a földeken, ami súlyos következményekkel jár a talaj egészségére, a természetre, valamint a vízi és tengeri ökoszisztémákra nézve. Az agrár-élelmiszeripari ágazat fenntarthatóbbá tétele kulcsfontosságú az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez és a fenntartható jólét biztosításához. A zöld Dániáról szóló, 2024. november 18-án elért politikai megállapodás továbbra is az e területen tett erőfeszítéseket vezérlő kulcsfontosságú nemzeti szakpolitikai keret. 2025-ben a megállapodás alapján létrehozott 23 helyi háromoldalú formáció mindegyike tervet fogadott el a mezőgazdasági területek természetvédelmi alakítására. Ezenkívül megállapodás született a nitrogénről szóló új rendeletről, amely előírja, hogy 2027-től nemzeti szinten maximált nitrogénkibocsátási kvótákat kell kiosztani a mezőgazdasági termelők között. Ez az új modell várhatóan 7 900 tonnával csökkenti a nitrogénkibocsátást. E pozitív lépésekre építve az elfogadott intézkedések gyors végrehajtása továbbra is elengedhetetlen annak biztosításához, hogy 2030-ra teljesüljenek a zöld Dániáról szóló megállapodásban meghatározott éghajlat-politikai és környezetvédelmi célok. Dánia számára is előnyös lenne, ha feltérképeznék a szinergiákat a természetről és a biológiai sokféleségről szóló nemzeti jogszabályba foglalandó intézkedésekkel, valamint a természet-helyreállítási tervben foglalt számos kötelezettséggel.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/857 rendelete (2023. április 19.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlatpolitikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról szóló (EU) 2018/842 rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (HL L 111., 2023.4.26., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

- (25) A közelmúltbeli erőfeszítések ellenére Dánia továbbra is kihívásokkal néz szembe az erősebb körforgásos gazdaságra való átállás és hulladékgazdálkodási politikák javítása tekintetében. A dán gazdaság továbbra is nagymértékben függ az elsődleges erőforrásoktól és az importált anyagoktól. Az Eurostat legfrissebb adatai szerint Dániában a legmagasabb az élelmiszer-hulladék (2023), a települési hulladék (2024) és a csomagolási hulladék (2023) egy főre jutó mennyisége az EU-ban¹⁷. Emellett Dánia égeti el az egy főre jutó települési hulladék legnagyobb mennyiségét az EU-ban (energiahasznosítás), a körforgásos anyagfelhasználási arány az uniós átlag alatt marad, és nincs egyértelmű emelkedő tendencia az újrafeldolgozott települési hulladék arányában. A legtöbb településen az összes hulladékamra kiterjedő elkülönített gyűjtési rendszer létrehozása, a szigorúbb kereskedelmi hulladékgazdálkodási szabályok, a hulladékégetési piac liberalizálását célzó reformok, valamint a csomagolásra vonatkozó új kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer pozitív lépések, de további intézkedésekre van szükség a települési és csomagolási hulladék megelőzése, a települési hulladék újrahasználatának és újrafeldolgozásának növelése, valamint az újrahasználatos és újrafeldolgozható települési hulladék elégetéséről való áttérés érdekében. A körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti cselekvési terv közelgő újraértékelése és felülvizsgálata lehetőséget kínál új kezdeményezések azonosítására. Ez magában foglalhatja a körforgásosabb csomagolásra és terméktervezésre, valamint a másodlagos anyagok fokozott használatára irányuló ösztönzőket.
- (26) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Dániának címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

¹⁷ Hét tagállam nem tett jelentést a települési hulladékra vonatkozó 2024. évi adatokról, négy tagállam pedig nem tett jelentést a csomagolási hulladékra vonatkozó 2023. évi adatokról.

- (27) A dán munkaerőpiac továbbra is szűk, alacsony a munkanélküliségi ráta és növekszik a munkaerő-állomány; megfigyelhető azonban a munkanélküliség enyhén növekvő tendenciája. A munkavállalók számának növekedése főként a külföldi munkaerő, valamint az idősebb és nagyon fiatal munkavállalók foglalkoztatásából ered; ugyanakkor a készséghiány és a strukturális munkaerőhiány visszafoghatja a foglalkoztatást és a növekedést. A szakképzett munkavállalók hiánya széles körben elterjedt bizonyos egészségügyi és gondozási szakmákban, de különösen a zöld és digitális átállást támogató ágazatokban. A digitális átállás esetében ez különösen az IKT-szakembereket érinti, de a legtöbb ágazatban szükséges digitális készségeket is. Ami a zöld átállást illeti, a készséghiány általában az építőipart és az építőmérnöki ágazatot sújtja, hiányoznak többek között a házak építéséhez és korszerűsítéséhez (például fűtésszereléshez, szigeteléshez stb.), de emellett a nagyszabású energetikai projektek megvalósításához szükséges készségek is. Bár történtek bizonyos intézkedések az új diákok szakképző iskolákba való megfelelő felvételének biztosítására irányuló reformokkal, a korai iskolaelhagyók magas és növekvő száma növeli azoknak a számát, akik valószínűleg nem rendelkeznek alapvető készségekkel. A készséghiányt tovább súlyosbítják az oktatás és képzés terén regionális szinten tartósan fennálló különbségek, amint azt a kötelező iskoláztatást lezáró vizsgákon – különösen az írás-olvasás és a számolás terén – elért eredmények is bizonyítják. E kihívások kezelése érdekében Dániának arra is törekednie kell, hogy nagyobb számú képzett tanárt vonzzon az önkormányzati általános és alsó középfokú iskolákba (*folkeskole*).

- (28) Bár Dánia lépéseket tett a megfizethetőség nonprofit lakhatás révén történő előmozdítása érdekében, a magas kereslet kielégítése érdekében növelni kell az általános lakásépítést, különösen a főváros területén. A saját tulajdonú lakások magas árai, a nonprofit lakások hosszú várakozási ideje, a bonyolult tervezési eljárások és az új építkezésekre vonatkozó földhasználati szabályok az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára megfizethető lakások tartós hiányához vezettek. Részből ennek következtében az alacsony jövedelmű háztartások, az egyedülálló keresők és sok egyedül élő fiatal szembesül a jövedelemhez képest magas lakhatási költségekkel. Az alacsonyabb ártartományú lakások kínálatának növelése és ezáltal az alacsonyabb jövedelmű háztartások számára a megfizethetőség biztosítása érdekében fontos lesz, hogy a nonprofit lakások építésére vonatkozó árplafonoknak a piaci árakkal való jobb összehangolása érdekében már megtett lépéseket olyan intézkedésekkel egészítsék ki, amelyek általánosabban előmozdítják a lakásépítést, különösen a tervezési eljárások egyszerűsítése és a területrendezési szabályok felülvizsgálata révén,

AJÁNLJA, hogy Dánia 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Továbbra is igazodjon a Tanács által a nettó kiadásokra vonatkozóan 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátákhoz, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készültséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal.
2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a kohéziós politikai programok végrehajtásának lendületét, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálatának keretében jóváhagyott stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és a rugalmassági mechanizmusokra építve.
3. Támogassa a kkv-kat az innovációhoz és az új technológiák bevezetésében az innovációfinanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javítása, a tudás terjesztésének előmozdítása és a nemzeti innovációs közbeszerzési keret megerősítése révén. Javítsa a növekvő innovatív vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférését a növekedésítőke- és nyilvános részvénytőzsdákra keresztül, valamint mozgósítsa továbbra is a belföldi megtakarításokat a háztartásokba és az intézményekbe történő tőkebefektetések révén.
4. Gyorsítsa fel a villamosítás ütemét. Támogassa a villamosenergia-hálózat átviteli és elosztási szinten szükséges korszerűsítését, valamint a meglévő infrastruktúra optimalizálását. Mozdítsa elő a keresletoldali választ, az energiatárolást és más, nem fosszilis alapú rugalmassági megoldásokat. Folytassa a mezőgazdasági és gazdálkodási tevékenységek intenzitásának csökkentésére irányuló intézkedések végrehajtását. Erősítse meg a körforgásos gazdasággal és a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szakpolitikákat a települési és egyéb hulladék megelőzésének, újrafelhasználásának és újrafeldolgozásának további előmozdítása révén.

5. Kezelje a készséghiányt a munkaerőpiaci igények kielégítése érdekében. Gyorsítsa fel az alapkészségek fejlesztésére, az oktatásban és képzésben a végzettség megszerzése terén mutatkozó egyenlőtlenségek kezelésére, a képzett tanárok hiányának enyhítésére és a korai iskolaelhagyás visszaszorítására irányuló intézkedéseket.
6. Növelje a lakáskínálatot, különösen a nagyvárosokban, azáltal, hogy az új lakások építésének megkönnyítése érdekében egyszerűsíti a tervezési eljárásokat és felülvizsgálja a területrendezési szabályokat.

Kelt Brüsszelben,

*a Tanács részéről
az elnök*
